

(Avskrift)

Maj-Britt Wiggh - "Herr Anue Mal"

23 maj 2011

Maria Schottenius:

Människan och apan är ett väl använt tema i litteraturen. För några månader sedan kom den roliga och burleska romanen "Rhesus" av den franska författaren Hélena Marienské, där en viril schimpans är högaktiv i den sexuella revolten bland gamlingar på ett ålderdomshem.

År 2000 debuterade Cecilia Bornäs med "Jag Jane", där en kvinna steg för steg konkurreras ut av schimpanserna i djungeln. En bra roman, som effektivt botar all djungelromantik, i varje fall för min del.

"Kvinnan och apan" av Peter Hoeg, som kom ut 1995 i Danmark, var ett ambitiöst men rätt misslyckat projekt.

Maj-Britt Wiggh, författare till "Nattens biologi" (2003) och "Jaget och fåglarna" (2008) kommer idag med romanen "Herr Anue Mal" i vilken en hårig gestalt hittas sovande i Humlegården och hamnar inför rätta. "Apman inför domstol" står det på löpsedlarna.

Det är märkvärdigt hur ett så intelligent författarskap som Maj-Britt Wigghs kan bli relativt anonymt i Sverige.

Även om jag personligen har fått mitt lystmäte när det gäller romaner som behandlar gränsen mellan apa och människa, är Wigghs turneringar och gestaltningar tillräckligt intressanta för att nästan bryta ner mitt motstånd.

Boken apman föds i djungeln, uppfostras till människa och utvecklar en enorm hjärnkapacitet, som innebär att han kan leva ett sorts dubbelliv. Först som gift med två barn, en son och en dotter, sedan friare, med nattliga vandringar på marken och upp i träd. En freudiansk läkare triggas honom att bejaka sin sexualitet, vilket han gör i en ständig och gränslös brunst utan några spärrar. Där brister det mänskliga och djuret tar över. Hustrun lämnar honom och han tappar sina sociala sammanhang.

Vi följer honom i en jagberättelse. Allt sker i hans medvetande, vilket gör att vi inte behöver besväras av verklighetsförankring, som tar energi från de existentiella frågorna: "Vem var jag, vad gällde för mig?"

Naturvetenskaperna utforskar gränserna för människan, och ibland, men alltför sällan, står humanisterna och författarna där och reflekterar över resultaten. Maj-Britt Wiggh gör verkligen det på ett infallsrikt sätt.

Personligen kan jag inte släppa bilden av den svarta hotellstäderskan från Guinea, den tidigare franska kolonin i Västafrika, överfallen av en vild och naken chef för Internationella valutafonden och tilltänkt presidentkandidat för Frankrike. Kolonialismen groteskt inkarnerad. Plötsligt känns "Herr Anue Mal" skrämmande aktuell.